

zaaknummer 2015 W 1422

17 december 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken, advocaat te Breda,

tegen:

wijlen **[naam],**

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Broeders van Scheppers (officieel geheten de Broeders van onze Lieve Vrouw van Barmhartigheid).

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 24 juni 2015.

Op 31 juli 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam] (broeder [naam]), Provinciaal Overste van de Broeders van Scheppers.

Op 2 december 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen vergezeld van zijn echtgenote. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken. Tevens was aanwezig mevrouw [naam], GZ-psycholoog.

Namens de Congregatie is niemand verschenen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een katholiek [gezin], waarvan beide ouders hard werkten. De financiële middelen van het gezin lieten niet toe dat klager en zijn twee oudere broers tegelijk naar het [internaat] gingen. Om die reden ging klager pas in [jaartal] naar het [internaat] te [plaats]. Aangeklaagde was de [functie] van de groep waarin klager zat. Hij was een grote man die autoriteit uitstraalde en dominant was. Klager was een beetje bang voor hem, maar bewonderde aangeklaagde ook op een bepaalde manier.

Binnen het internaat was het gebruikelijk dat de kinderen een keer in de week moesten douchen in een grote doucheruimte. Aangeklaagde waste dan alle kinderen. Tijdens het wassen had hij vooral aandacht voor het geslachtsorgaan en de anus van klager. Wanneer hij

de rug van klager waste, ging hij met zijn vinger langs de anus van klager en wreef daarover. Dit gebeurde tijdens elke douchebeurt. Een enkele keer ging aangeklaagde met zijn vinger in de anus van klager. Klager vond dit niet prettig en zag daarom tegen het douchen op.

's Avonds of 's nachts, als alle kinderen op de slaapzaal in hun bed lagen, liep aangeklaagde over de slaapzaal met een gebedenboek of een rozenkrans in zijn hand. Aangeklaagde liep prevelend over de slaapzaal en controleerde of iedereen sliep. Tijdens het lopen van zijn ronde, kwam aangeklaagde bij het bed van klager. Aanvankelijk dacht klager dat hij speciaal was, omdat aangeklaagde bij hem kwam staan. Op een nacht ging aangeklaagde met zijn handen onder de dekens, trok de onderbroek van klager naar beneden en betastte diens geslachtsdeel. Klager liet dit gebeuren. Hij dacht dat het erbij hoorde, omdat aangeklaagde dit ook bij andere kinderen deed. Uit angst deed klager soms alsof hij sliep, in de hoop dat aangeklaagde hem niet zou betasten en naar een ander kind zou gaan. De eerste vier à vijf maanden betastte aangeklaagde klager eens per maand op deze wijze. Daarna nam de frequentie toe naar een keer per week. Klager herinnert zich dat hij van zijn moeder een grote pot zalf had gekregen, omdat hij last had van schrale plekken in zijn gezicht. Deze pot stond naast het bed van klager, zodat hij niet zou vergeten zijn gezicht in te smeren. Vanaf het moment dat die pot daar stond, kwam aangeklaagde wekelijks bij het bed van klager en behandelde het blote geslachtsdeel van klager met de zalf hoewel die zalf uitsluitend voor klagers gezicht was bestemd.

Klager heeft ruim anderhalf jaar op het [internaat] gezeten.

Klager weet dat zijn oudste broer hetzelfde is overkomen op het internaat. Deze broer wil daar echter niet over praten. Klager respecteert dit. Ook de middelste broer van klager is seksueel misbruikt op het internaat. In de jaren [decennium] heeft klager met zijn echtgenote gesproken over het misbruik door aangeklaagde. Klager is onder behandeling bij een GZ-psychooloog, met wie hij eveneens het seksueel misbruik besproken heeft.

2.2. Door het misbruik is het basisvertrouwen van klager geschonden. Hij accepteert geen gezag en durft niemand te vertrouwen. Als gevolg van het seksueel misbruik heeft klager nooit kinderen gewild. Dit is voor de echtgenote van klager moeilijk geweest.

Rond [jaartal], nadat de moeder van klager overleed, kreeg klager last van psychische klachten. Hij heeft meerdere depressieve periodes gekend. Bij klager is een post traumatische stressstoornis vastgesteld.

2.3. Klager wenst erkenning te krijgen voor hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan, zodat hij dit hoofdstuk in zijn leven af kan ronden.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Provinciaal Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat hij geen reden heeft om te twijfelen aan de waarachtigheid van de verklaring van klager. Door een gebrek aan gegevens, kan de Provinciaal Overste de klacht van klager echter bevestigen noch ontkennen. Wel heeft hij uit naam van de Broeders van Scheppers en uit eigen naam spijt betuigd en uitdrukking gegeven aan zijn schaamte over het gebeurde.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure. Voor de klachtencommissie is voldoende duidelijk geworden dat de handelingen van aangeklaagde bij klager als deze onder de douche stond de grenzen van de gewone handhaving der hygiëne te buiten gingen. Over betastingen op de slaapzaal kan geen verschil van mening zijn.

4.3. Er zijn ongeveer 52 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Gedurende anderhalf jaar heeft aangeklaagde wekelijks de anus van klager betast tijdens het douchen en een enkele keer zijn vinger in de anus van klager gebracht. Voorts heeft aangeklaagde de eerste vier à vijf maanden van klagers verblijf op het internaat, wekelijks, op de slaapzaal van het internaat, klagers blote geslachtsdeel betast. Nadien betastte aangeklaagde wekelijks het blote geslachtsdeel van klager en smeerde hij diens geslachtsdeel onnodig in met zalf.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door een aantal reeds gegrond verklaarde klachten jegens aangeklaagde, bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers 2011T451, 2012T688 en 2014W1143. Met name de aard van het seksueel misbruik in de klachten met de nummers 2011T451 en 2014W1143 komt overeen met hetgeen klager aangeklaagde verwijt.

Ook heeft de Klachtencommissie acht geslagen op de verklaring van de echtgenote van klager ter zitting en de wijze waarop zij de indringende en vasthoudende vragen van de Klachtencommissie heeft beantwoord. Gebleken is dat zij al [aantal] jaar, vanaf de eerste dag dat zij klager ontmoette, op de hoogte is van de concrete details van het seksueel misbruik dat klager heeft ondergaan toen hij op het [internaat] zat.

Tenslotte wordt klagers klacht ondersteund door de schriftelijke verklaring van [naam], GZ-psychooloog, waaruit naar voren komt dat klager al tussen [datum] en [datum] aan haar heeft verteld over het seksueel misbruik. Ter zitting heeft zij dit nader gespecificeerd door daaraan toe te voegen dat klager in [jaartal] aan haar heeft verteld seksueel misbruikt te zijn door de aangeklaagde.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en in de afhankelijkheidsrelatie waarin klager jegens aangeklaagde verkeerde

hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas zeven jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve wijst de Klachtencommissie erop dat klager zich, bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager, voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Broeders van Scheppers de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 17 december 2015 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mr. P.R.M. van der Ven, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.